

NAJVEĆA TELE-PRE

'Organizirala je masovne prevare sa 060 brojevima, ukrala milijune kuna od građana i sada će u zatvor!'

Nedjeljni u borbi protiv varalica

Upravni sud presudio je da je tvrtka MAG D.R.I.V.E uporno varala korisnike kojima je slala lažan signal za zauzeto, a te im je minute potajno naplaćivala

NA TERENU
TOMISLAV
KUKEC

Godina je 2009., a Hrvatsku opsjedaju kojekakvi Vidoviti Milani, Kunolovci, taroti i ina sredstva za izvlačenje novca iz džepova građana.

Svoju priliku vidi i Gabrijela Beranek Pazman, direktorica tvrtke MAG D.R.I.V.E. iz Zagreba, te sklapa ugovor s tvrtkom Optima Telekom, uzimajući više 060 brojeva za pružanje usluge s dodanom vrijednošću. Svoje brojeve "iznajmljuje" emisijama "Sviramo samo za vas" i "Jackpot". Poslovni plan prilično je jednostavan.

Zauzeta linija

Gledatelji emisija koje su se te godine emitirale mahom na manjim, lokalnim TV postajama bjesomučno će zvati kako bi, u prvom slučaju, naručili neku svoju pjesmu od sastava koji u studiju žari i pali ili, u drugom slučaju, ostvarili dobitak na kvizu "Jackpot".

Koliko god oni zvali, linija će stalno biti zauzeta. Odnosno, gledatelj će to misliti. No, poruka o zauzeću (tu-tu) je snimljena. Svaki će poziv, zapravo, biti usposta-

vljen i gledatelju odnijeti nekoliko kuna iz džepa. To je ilegalno.

Zbog toga bi Gabrijela Beranek Pazman mogla biti prva osoba u hrvatskoj povijesti koja će završiti u zatvoru zbog prevare telefonskim brojem 060. Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM) ušla je s njezinom tvrtkom u bitku još 2010., potaknuta nebrojenim prijavama korisnika, a Upravni je sud u prosincu prošle godine presudio da je HAKOM bio u pravu. Ta je presuda sada temelj Državnog odvjetništva da tvrtku MAG D.R.I.V.E. istraži za teško kazneno djelo prijave s milijunskom štetom za koje se ide u zatvor na razdoblje od šest mjeseci do maksimalno pet godina.

Postoje, naime, i konkretni podaci o tome koliko je građana na taj način oštećeno. U emisiji "Jackpot" lažni signal zauzeća, prema podacima iz presude Upravnog suda, dan je u 409.682 poziva, a u emisiji "Sviramo za vas" u jedan milijun 604 tisuće 784 poziva! Ukupno se radi o više od dva milijuna poziva građana koji su naivno mislili da je linija zauzeta pa zvali opet i opet, svaki put pumpajući svoj telefonski račun za nekoliko kuna. Sve to samo u razdoblju od 1. lipnja 2009. do 31.

kolovoza 2009. godine. Teško je izračunati koliko je točno na taj način tvrtka MAG D.R.I.V.E. zaradila na naivnim građanima. Zato je mnogo jednostavnije pogledati podatke o poslovanju tvrtke.

Trostruka dobit

Ona je, naime, 2008. imala prihode nešto manje od sedam milijuna kuna, da bi

2009., u vrijeme "poslovnih aktivnosti", prihod tvrtke, unatoč jednakom broju od 11 zaposlenih, narastao više nego dvostruko, na 16,3 milijuna kuna. Podaci su to kojima bi se u vrijeme recesije svaka tvrtka oduševila, no za one koji posluju po zakonu to su nedostižni iznosi.

I nakon svih rashoda i oporezivanja dobit tvrtke gotovo je trostruka u odnosu

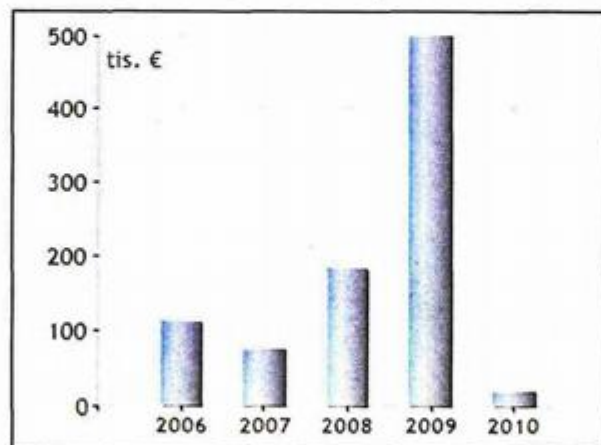
na prethodnu godinu te iznosi 2,82 milijuna kuna. Jasnije je da se radi o milijunskim iznosima stečenim tijekom samo tri mjeseca "operacije 060".

Naravno, nije MAG D.R.I.V.E. jedina hrvatska tvrtka koja dobro živi na račun naivaca koji zovu na brojeve s prefiksom 060. No, za razliku od mnogih, ona nije poštovala jednu ključnu odredbu Zakona o elektroničkim komunikacijama, koji regulira to tržište. Naime, uoči uspostave poziva i početka naplate svaki poziv na broj 060 mora sadržavati najavnu poruku koja sadrži cijenu poziva i način naplate.

Najavna poruka

"Dobili ste Taxi... Cijena ovog poziva je xx kn i naplaćuje se od..." Takve poruke na brojevima sada prozvana tvrtke nije bilo, nego samo spomenuti lažni "tu-tu".

Na prijavu korisnika krenula je HAKOM-ova akcija. Njihov je nadzornik više puta nazvao sporne brojeve i ustanovio da nema najavne poruke. No, ključni dokaz Agenciji bio je ispis poziva na kojima se vidi da je naknada za uspostavu obračunata i na pozive u trajanju od samo tri sekunde. U tom razdoblju, objašnjavaju, nije moguće da se odvrtjela najavna poruka. Tvrtka MAG-

Dobit firme MAG D.R.I.V.E je eksplodirala 2009. godine i vlasnici, nakon svih rashoda i poreza, donijela 2,82 milijuna kuna

Pogriješili su samo u jednom koraku. Nisu uoči uspostave poziva imali snimljenu obavijest o cijeni poziva za krajnjeg korisnika

VARA U HRVATSKOJ

Gabrijela Beranek Paznar mogla bi prva u Hrvatskoj završiti u zatvoru zbog prevara na 060 brojevima. Tajnovita Zagrepčanka vlasnica je kafića u Arena centru i još tri tvrtke prijavljene na više adresa u Novom Zagrebu

D.R.I.V.E. uhvaćena je u pekmez.

Dijelom je takvu, donekle kaotičnu situaciju na tržištu telefonskih usluga s dodatnom vrijednošću omogućila i regulativa. Naime, tvrtka MAG-D.R.I.V.E. u svom se radu služila softverskom platformom "Kviz" koja im je omogućila da, prema potrebi, najavnu poruku uključuju ili isključuju. To je, doznalo se, radio producent emisija. U HAKOM-u inzistiraju na tome da takav softver ne bude dostupan tvrtkama koje se bave uslugama s dodatnom vrijednošću, nego samo telefonskim operaterima. Tvrtka koja se želi baviti brojevima 060, operateru bi, u idealnom svijetu, dala svoju unaprijed snimljenu najavnu poruku i njome više ne bi smjela niti mogla manipulirati. Na taj bi način korisnici bili zaštićeniji. Operator je dužan, kažu u HAKOM-u, brinuti se o svojim korisnicima.

Korisnicima koji su prijavili astronomske telefonske račune, a radi se o iznosima od nekoliko stotina do nekoliko tisuća kuna, telefonske kompanije uglavnom su otpisale dugove. No, iza te priče ostale su tisuće onih koji su nazvali dva, tri puta i odustali. Njima taj novac, iako malen, nikad neće biti vraćen - objašnjava Domagoj Maričić, rukovoditelj HAKOM-ova Odjela pravnih poslova.

Do poduzetnice Beranek-Pazman nismo uspjeli doći, iako smo je pokušali kontaktirati na više dostupnih telefonskih brojeva. O njoj se može doznati samo da je vlasnica cafe bara Daily News Caffè u zagrebačkoj Areni te još tri tvrtke, uglavnom registrirane na više adresa u Novom Zagrebu.

Vječni rat

Uspjeli smo doći tek do njezina supruga Dražena koji je iznerviran situacijom i uvjeren da su za sve krivi - novinari!

- Ne želim ništa komentirati jer sve što se kaže, novinari uvijek izokrenu - kratko je poručio Dražen.

Poduzetničke pothvate obitelji Beranek-Pazman zastupa zagrebački odvjetnik Zoran Špoljarić, ali ni on nam nije bio dostupan za izjavu. Šteta, jer bilo bi zanimljivo čuti kako svi oni komentiraju činjenicu da će možda postati prvi ljudi u zemlji koji će završiti iza rešetaka zbog nečega na čemu su drugi izvrtjeli milijune.

U Agenciji ističu da su upravo emisije poput "Kunolovca" bile uvertira u pokretanje postupaka nadzora. Do tad tržište, a samim time i zakoni nisu poznavali takvu praksu prijave. Lažni signali zauzeća, čekanje na "uspostavu veze sa studijem" i milijun raznih objašnjenja doveli su do stotine prevarenih korisnika i tisuća astronomskih telefonskih računa. Baš je tada HA-

KOM odlučio intenzivirati svoje aktivnosti i stati na kraj bogaćenju pojedinaca na račun naivaca.

- Gledajte, to je vječni rat između nas i pružatelja usluga. Mi donesemo propis u kojemu tvrdimo da na TV-u ili u novinama mora pisati cijena poziva s PDV-om, bilo po minuti ili po pozivu, a oni to napišu nečitko minijaturnim fontom. Zatim mi donesemo propis o fontu, a oni usklade boje fonta i pozadine pa ntpis opet nije vidljiv. Onda konačno reguliramo i pozadine, no opet traže neku rupu u zakonu. Ali, riječ je o tržištu koje se sve više regulira i može se reći da je situacija znatno bolja nego što je bila prijašnjih godina - objašnjava šef HAKOM-ova Odjela za nadzor, Ivo Majerski.

Zaštita korisnika

U pola glasa u HAKOM-u se može čuti da je često riječ uvijek o istim osobama, "poduzetnicima" koji čine svojevrsnu scenu 060 i koji na naivnosti građana sasvim

Operateri su vratili novac i oprostili dug samo onima koji su prijavili astronomske telefonske račune

(ne)pristojno zaraduju. No, i njima je, čini se, odzvonilo jer je zakon sve stroži prema pružateljima usluga s dodatnom vrijednošću.

Tako je, primjerice, sada regulirano da se nakon trideset minuta (ili 150 potrošenih kuna, ovisno o cijeni usluge) razgovora poziv prema broju 060 automatski prekida. Korisnik koji želi nastaviti razgovor mora ponovno nazvati broj. To je učinjeno kako bi se zaštitili oni koji se znaju zaigrati na tarot-linijama ili seksi-fonima, a katkad nisu niti svjesni koliko dugo razgovaraju. Uvedene su i zakonom obvezne opcije aktiviranja limita potrošnje poziva, zatim zabrana dolaska "SMS chat" i sličnih poruka te je cijela priča sada znatno sigurnija za krajnje korisnike. Ostao je samo jedan problem koji u HAKOM-u ne mogu riješiti. Sadržaj.

Ako vam "Baba Vera" ili neka druga vidjelica kaže u nekoj od 060 emisija da ćete sutradan dobiti na lutriji, a to se ne dogodi, nemojte slati prijave HAKOM-u. Shvatite da ste, jednostavno, izgubili i dobitak na lutriji i novac potrošen na računu.

- Iznenađili biste se koliko nam takvih prijava stiže, no tu smo, ipak, nemoćni - kroz smijeh zaključuju u Agenciji. ●